

**Sammenslutningen af uafhængige økonomiske rådgiveres bemærkninger til
"Rapport om mulighederne for at styrke uvildig rådgivning", august 2012**

Skal bankerne have monopol på rådgivningen?

Det Radikale Venstre stillede den 4.marts et forslag til folketingsbeslutning om uvildig rådgivning i finansielle sager (B144). Formålet er at øge konkurrencen og gennemsigtigheden på området og gøre det muligt for forbrugerne at fravælge rådgivning i bankerne til fordel for andre udbydere af rådgivning i finansielle sager. Forslaget må utvivlsomt ses i sammenhæng med finanskrisen fra 2008.

Som opfølgning hertil opfordrede Folketingets Erhvervsudvalg den daværende regering til at udarbejde en rapport om spørgsmålet. Rapporten er udarbejdet af Erhvervs og vækstministeriet ("Rapport om muligheden for at styrke uvildig rådgivning", august 2012). Der forventes fremlagt forslag til lov om uafhængig rådgivning i begyndelsen af 2013.

Uafhængig finansiell rådgivning er i hastig udvikling i Danmark. Antallet af uafhængige økonomiske rådgivere er fortsat begrænset, men især voksende efter starten på finanskrisen fra 2008. Væksten skyldes bl.a. en stigende forbrugerefterspørgsel efter et reelt alternativ til den rådgivning der ydes af pengeinstitutterne (banker og realkreditinstitutter), hvor kunderne ofte synes at opleve rådgivningen mere som produktsalg end en egentlig rådgivning.

De uafhængige økonomiske rådgiver har (endnu) ikke et egentligt formaliseret samarbejde, men koordinerer deres fælles interesser i Sammenslutningen af uafhængige økonomiske rådgivere. Det gælder også ved analysen af Erhvervs- og vækstministeriets rapport. Repræsentanter for sammenslutningen blev hørt under udarbejdelsen af rapporten, men må desværre konstatere, at de synspunkter repræsentanter for de uafhængige rådgivere fremførte ikke er medtaget i rapporten. Det betyder, at rapporten mangler balance med dens overdrevne hensyntagen til de synspunkter der blev fremført af banker og realkreditinstitutter.

Denne mangel på balance tjener ikke forbrugernes interesse. Til illustration tjener at Realkreditinstitutterne har skruet voldsomt op for priserne (bidragssatser og kursskæring) de sidste par år. Sideløbende skærer man i pengeinstitutterne ned på antallet af medarbejdere, og ønsker generelt en større automatisering bl.a. i forbindelse med nytegning af lån, i et forsøg på at blive mere omkostningseffektive. Det styrker sandsynligvis ikke kvaliteten af den rådgivning der bliver ydet i pengeinstitutterne. Om prisen på den rådgivning som forbrugerne modtager i pengeinstitutterne og som dels betales af bidragssatserne er steget proportionelt med den generelle stigning i prisen på realkreditlån er ikke til at sige, da adgangen til data på området er stærk begrænset, qua den meget begrænsede prisgennemsigtighed på området.

Sideløbende har pengeinstitutterne udviklet et stadigt stigende antal og varianter af finansielle produkter i markedet for realkreditlån, med stigende kompleksitet for brugerne til følge. Dette er medvirkende til at forbrugerne i endnu højere grad end tidligere, er afhængige af finansiell rådgivning, som kan guide forbrugeren, ikke bare i forhold til produktvalg, men også i forhold til hvilken udbyder der er optimal for den enkelte forbruger.

Vi støtter derfor en kommende lovgivning på området for uafhængig rådgivning. Forslagets intentioner om at sikre forbrugerne adgang til mere uafhængig finansiell rådgivning støtter vi op om og er i forlængelse heraf enige i, at regulering fra myndighederne i form af en tilladelsesordning for disse har betydning for tilliden hos forbrugerne og udviklingen af en sund uafhængig finansiell rådgivnings-branche.

Såfremt man ønsker at styrke forbrugernes stilling er der dog ikke kun behov for en øget regulering af den uafhængige rådgivning, men en generel åbning af markedet for finansiell rådgivning. I den kommende lovgivning på området vil en opdeling af rådgivning hhv. lånesags gebyr derfor være essentielt. Åbner man ikke op for dette marked gennem en opsplitting af gebyrerne, vil langt størstedelen af forbrugerne situation ikke forbedres, idet pengeinstitutternes de-facto monopol på rådgivning, vil blive fastholdt.

En opsplnitning i gebyrer for rådgivning hhv. låntagning, vil kunne styrke de uafhængige rådgivere som branche, i det dette vil give mulighed for at der kan konkurreres på lige og fair vilkår med pengeinstitutternes. Vigtigere endnu, vil en opdeling, og den deraf afledte større gennemsigtighed i den pris forbrugerne betaler for rådgivningen i pengeinstitutterne, kunne genindføre pris som et konkurrenceparameter hos udbyderne af finansielle produkter. Ikke bare på rådgivningen i forbindelse med optagelsen af realkreditlån, men også på bidragssatser og gebyrer generelt. Ydermere vil en opdeling kunne sikre en mere "neutral" rådgivning såfremt rådgivning og produktsalg adskilles. Medlem af advokatrådet, advokat Henrik Høbner udtaler i den sammenhæng: *"Vores tilgang til det her er, at produktsalg og rådgivning ikke hører sammen. Det må være sådan at en forbruger, som søger rådgivning, ikke risikerer at få skjult salg ind over. Rådgiver er en titel, man bruger, når man tjener kundens interesser og ingen andres"*.

De af pengeinstitutterne ansatte rådgivere oplever selv problemet i deres møde med forbrugerne. 28% af landets bankrådgivere har inden for det seneste år oplevet en interessekonflikt mellem at skulle sælge bankens produkter og give deres kunder en god rådgivning. Derudover viser den af Finansforbundet udarbejdede undersøgelse at 21% af bankrådgiverne har personlige salgsmål, og 78% af dem har inden for det sidste år deltaget i interne salgskonkurrencer. Ønsker man fra politisk side, at højne forbrugerbeskyttelsen og sikre en sund konkurrence på markedet for finansiell rådgivning og realkreditlån, vil en opsplnitning altså være et vigtigt skridt i den rigtige retning og den markedsøkonomiske bedste måde at løse den manglende konkurrencesituation på markedet for finansiell rådgivning.

Vi ønsker selvsagt ikke at de uafhængige økonomiske rådgivere skal konkurrere med pengeinstitutterne på deres kerneydelser som ind- og udlån, betalingsformidling og boliglån. Vi ønsker udelukkende fair og lige konkurrencevilkår når det kommer til muligheden for at tilbyde forbrugerne rådgivning. Vores vurdering er at større markedsandel på rådgivningsområdet for de uafhængige rådgivere, vil lede til en større priskonkurrence generelt. Dette vil være i tråd med det politiske initiativ som forslaget udsprang af, og i øvrigt ligge i tråd med begge politiske fløjes ønske om at sikre forbrugerne bedre finansiell rådgivning og mere konkurrence. Samtidig vil det være en naturlig forættelse af den politiske linje man har anlagt i "Lov om forsikringsformidling", samt det for nyligt præsenterede politiske udspil: "Styrket konkurrence til gavn for Danmark". "Lov om forsikringsformidling" har netop haft som mål at sikre uafhængighed mellem udbyder af det finansielle produkt og en evt. rådgiver, i et ønske om at højne forbrugerbeskyttelsen. De forhindringer som pengeinstitutterne oplister i forbindelse med en sådan opsplnitning, som gengivet i "Rapport om mulighederne for at styrke uvildig rådgivning", er efter vores vurdering ikke substantielle i forhold til de fordele en sådan opsplnitning vil medføre. Derudover er den skatterabat, som pengeinstitutterne kan tilbyde deres kunder konkurrenceforvridende. Skatterabatten opstår qua det forhold at renter og bidragssatsen (og dermed den indirekte pris for den modtagne rådgivning) berettiger til et fradrag, som det ikke er muligt for de uafhængige rådgivere at tilbyde deres kunder.

En grundig gennemgang af argumentation for en opsplnitning samt kommentarer til rapportens indhold generelt kan findes i vedlagte uddybende bemærkninger udarbejdet af Sammenslutningen af uafhængige finansielle rådgivere .

En kommende lovgivning om uafhængig rådgivning i finansielle sager vil være et skridt til at styrke forbrugerbeskyttelsen, øge konkurrencen og regulere markedet for økonomisk rådgivning. Loven vil kunne klargøre kravene til egnethed og hæderlighed, forsikring og kompetencer hos de enkelte rådgivere. Endvidere skal loven præcisere forskellene mellem selvstændige rådgivere og uafhængige rådgivere, gennem en beskyttelse af begrebet "uafhængig" i forbindelse med finansiell rådgivning.

Sammenslutningen af uafhængige økonomiske rådgivere hilser en kommende lov velkommen under forudsætning af at den skaber reelle og lige konkurrenceforhold på markedet for finansiell rådgivning og bryder med den delvise monopolstilling på området, som de traditionelle finansielle institutioner har i dag.